

1. Concepte fundamentale in pedagogie

Colectia "Concepte fundamentale in pedagogie" propune o abordare sintetica a celor mai importante probleme ale educatiei, ale instruirii, ale proiectarii curriculare a educatiei si a instruirii la toate nivelurile sistemului si ale procesului de invatamant.

Scopul general urmareste evidentierea statutului epistemologic al pedagogiei, de stiinta socio-umana specializata in studiul educatiei pe baza unor concepte pedagogice fundamentale, definite si analizate in cadrul teoriilor generale ale domeniului:

- teoria generala a educatiei (fundamentele pedagogiei)
- teoria generala a instruirii (didactica generala)
- teoria generala a curriculumului (proiectarea curriculara a educatiei)

Volumul 1: "Pedagogia. Stiintele pedagogice. Stiintele educatiei", care deschide colectia, va aborda problema concentrata in titlu si va analiza relatia logica si epistemologica dintre pedagogie si stiintele pedagogice sau stiintele educatiei, esentiala in procesul de clarificare a statutului pedagogiei.

Volumul 2: "Educatia. Concept si analiza", este structurat la nivelul a patru capitole, care au ca obiective specifice: a) definirea si analiza conceptului pedagogic de educatie; b) construirea unui model-ideal al structurii de functionare a educatiei; c) fixarea caracteristicilor generale ale educatiei; d) evidentierea directiilor principale de evolutie a educatiei: educatia permanenta, auto-educatia, valorificarea deplina a educabilitatii. Cele patru obiective specifice sunt abordate din perspectiva paradigmei curriculumului, afirmata istoric ca paradigma a pedagogiei postmoderne in societatea postmoderna - postindustriala/informationala/bazata pe cunoastere.

Finalitățile educației sunt dimensiuni definitorii, sau componente structurale și strategice ale procesului de formare și instruire care dau sensul, orientare, direcție și perspectiva acțiunii educative. Se poate spune că educația urmărește formarea personalității umane, iar constrângerile de natură socială, istorică au rolul de a o modela în funcție de sistemele de valori promovate de societate la un moment dat. În raport cu modelul de personalitate ce urmează a fi format se stabilesc finalitățile educației.

În plan psihologic putem spune că finalitățile constituie materia primă a educației, și totodată produsul educației. Finalitățile educației asigură conceptelor fundamentale ale discursului pedagogic un nucleu epistemic, precum și ancorarea în psihosocial prin concepte axiologice și prin reglarea procesului de formare a personalității în funcție de elementele structurale ale acțiunii educative.

Finalitățile educației au constituit uneori terenul de dispută teoretică/ideologică pentru educație, iar alteori au fost baza pe care s-au construit sisteme pedagogice, teorii sau sisteme practice ale educației. Finalitățile constituie totodată, factorul determinant al strategiei educaționale, fiind componenta care orientează și direcționează alte componente, cum ar fi: conținutul, organizarea, strategiile de predare – învățare și de evaluare.

Conținuturile și formele generale ale educației constituie două concepte pedagogice fundamentale, confirmate: a) istoric, în diferite variante terminologice, adaptabile și în prezent (educație religioasă/spirituală - educație morală; educație politehnică - educație tehnologică; educație corporală - educație fizică etc.; educație intenționată - educație formală; educație neintenționată - educație informală etc.); b) logic, ca axiome ale educației,

În cazul conținuturilor generale, în limbajul de specialitate identificăm mai multe formule pedagogice, utilizate în timp, care fac referință la disciplinele educative, dimensiunile educației, laturile educației, componentele educației, domeniile educației.

Sistemul de educație reprezintă cadrul general în care este realizată educația prin activități organizate și planificate, dar și prin numeroase influențe neintenționate, exercitate continuu de la nivelul mediului social - comunitar, cultural, economic, politic, natural - în mod direct și indirect, spontan, difuz, eterogen, accidental, incidental. Din această perspectivă, sistemul de educație poate fi definit și interpretat în sens larg și în sens restrâns. În sens larg, sistemul de educație reprezintă sistemul social global abordat din perspectiva resurselor sale formative disponibile la scară generală.

Activarea acestor resurse formative este exercitată în cadrul unor modele de politică a educației, elaborate de UNESCO în anii 1970, care vizează responsabilizarea pedagogică a tuturor organizațiilor sociale - comunitare, culturale, religioase, politice, economice, sportive etc. - angajate direct în transformarea societății într-o „societate educativă”, dezvoltată și aparată plenar, la nivel de „cetate educativă”

Volumul 6 - Instruirea/ Procesul de învățământ definește și analizează conceptele pedagogice fundamentale de instruire și de proces de învățământ.

Este structurat în funcție de următoarele obiective:

1. Instruirea/ Procesul de învățământ obiect de studiu specific al teoriei generale a instruirii/ didacticii generale;
2. Normativitatea activității de instruire în contextul procesului de învățământ;
3. Metodologia de cercetare a activității de instruire în contextul procesului de învățământ;
4. Analiza activității de instruire în contextul procesului de învățământ;
5. Structura de funcționare a activității de instruire în contextul procesului de învățământ;

Volumul 7 – **Formele de organizare a instruirii/procesului de învățământ** – este structurat în funcție de următoarele *obiective*: 1) *Definirea și clasificarea formelor de organizare a activității de instruire*; 2) *Analiza formelor generale, particulare și concrete de organizare a activității de instruire*; 3) *Analiza lecției, ca principală formă concretă de realizare a activității de instruire în contextul procesului de învățământ, la nivel de concept pedagogic operațional*. Partea finală – **Aplicații** – va exemplifica *modalitățile în care formele de organizare a instruirii – generale, particulare, concrete – sunt valorificate în contextul procesului de învățământ, realizat la nivel primar*.

În primul capitol sunt definite obiectivele instruirii/procesului de învățământ la nivelul unui *concept pedagogic fundamental* și se analizează *obiectivele instruirii* din perspectiva realității pedagogice. În capitolul 2 se evidențiază necesitatea clasificării obiectivelor instruirii/procesului de învățământ, pe criterii riguroase, la nivel de *taxonomii pedagogice* și sunt prezentate cele mai semnificative *taxonomii pedagogice* ale OI/PÎ, afirmate în teoria și practica instruirii.

Partea de aplicații urmărește: 1. exemplificarea obiectivelor generale și a obiectivelor specifice exprimate în termeni de *competențe generale, respectiv specifice*, la nivelul *curriculumului școlar*, funcțional în prezent în învățământul primar; 2. evidențierea deschiderilor posibile la nivelul acțiunii de *operaționalizare* realizate de fiecare *învățător, institutor și profesor pentru învățământul primar*, în vederea stabilirii, în cele mai bune condiții, a performanțelor concrete ale elevului în cadrul fiecărei *activități didactice*.

Colectia "**Concepte fundamentale în pedagogie**" se adresează cadrelor didactice de toate specialitățile, de la toate nivelurile și treptele de învățământ. În cadrul colecției sunt analizate cele mai importante probleme ale domeniului educației, care solicită o abordare pedagogică științifică pe măsura complexității lor, a mizei sociale resimțită de fiecare comunitate (locală, teritorială, națională), de fiecare școală, de fiecare familie, de fiecare elev sau student. **Volumul 9**: este structurat în trei capitole și partea finală de aplicații. **Cap. 1** - Conținutul instruirii / procesului de învățământ la nivel de concept pedagogic fundamental. **Cap. 2** - Factorii care determină calitatea conținutului instruirii / procesului de învățământ. **Cap. 3** - Proiectarea pedagogică a conținutului instruirii / procesului de învățământ (I / PÎ) la nivel de documente curriculare.

Partea de aplicații urmărește exemplificarea modului în care conținuturile instruirii / procesului de învățământ sunt proiectate curricular în învățământul primar, la nivel de plan de învățământ, de programe școlare, manuale școlare și auxiliare curriculare subordonate pedagogic programelor și manualelor școlare.

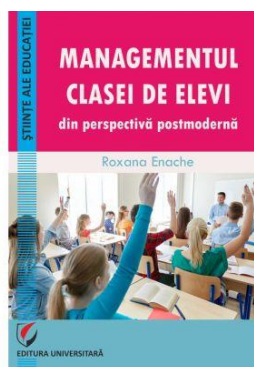
La nivel general, metodologia are semnificația largă de știință aplicată, recunoscută și prin formula de tehnologie. Raporturile dintre știință și tehnologie (metodologie, în sens larg) consemnează distanța dintre momentul descoperirii științifice și cel al aplicării la scară socială. În evoluție istorică, în societatea infonțională, bazată pe cunoaștere, granița dintre știință și tehnologie tinde să fie redusă sau chiar

Concepte fundamentale în Pedagogie - Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ - Vol. 10

2. ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Roxana Enache este în prezent conferențiar universitar doctor la Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității Tehnice de Construcții București, autor și coordonator a zeci de lucrări în domeniul Științelor Educației, coordonator de proiecte educaționale, coordonator de lucrări de disertație în domeniul managementului educațional, proiectelor educaționale, președinte al Asociației Profesionale Cognita, vicepreședinte al Asociației Academia Pedagogilor. Susține activități didactice pentru cursuri precum Teoria și metodologia curriculum-ului, Teoria și metodologia instruirii, Teoria și metodologia evaluării, Evaluarea programelor educaționale, Management de Proiect și alte discipline din domeniul Științelor Educației și are o experiență în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice de peste 20 de ani. Desfășoară în calitate de formator programe de formare continuă pe teme de Marketing educațional, Management educațional, Leadership în organizațiile școlare etc.

Managementul clasei de elevi reprezintă abilitatea profesorului de a planifica și organiza activitatea clasei, de a învăța să asigure un climat favorabil instrucției și educației. În sistemul social de educație și învățământ, profesorul trebuie să se raporteze la cei pe care îi educa, să stabilească relații de colaborare cu părinții acestora și cu alți factori interesați ai societății. El nu educa numai la catedră sau în clasă, ci prin fiecare contact relațional cu copiii și părinții, desfășoară o muncă de creștere și dezvoltare, de conducere și direcționare.

- Prezentarea organizației școlare ca entitate educațională fundamentală a sistemului educațional;
- Structura, construcția și abordările actuale privind organizația școlară;
- Prezentarea organizației școlare ca „sistem de sisteme” dar și a proceselor care se derulează în interiorul ei;
- Elementele specifice de management și de management al calității la nivelul organizației școlare;
- Clasa de elevi și procesele specifice ale acesteia;
- Interacțiunile dintre profesor și clasa de elevi din două perspective: două forțe față în față sau două forțe complementare?
- Principalele aspecte legate de calitățile de manager/lider ale profesorului în interacțiunea cu elevii și situațiile limită provocate (conflicte, evaluări, momente critice);
- Procese specifice în interacțiunea profesor – clasa de elevi;
- Managementul calității proceselor de interacțiune dintre profesor și clasa de elevi;

Comunicarea, desemnând actul cunoașterii prin vehicularea cuvintelor, poate reprezenta un nivel de educație universală. Astfel, experiențele de învățare sunt școlare cu cât sunt mai elaborate și pot genera soluții pentru crearea eficienței de a comunica. În ceea ce privește procesele educaționale eficiente în ceea ce privește comunicarea didactică este dependentă de o gamă largă de competențe profesionale și aptitudinale de a comunica ale profesorului, dar și de capacități pentru psihointelectuale ale elevului.

1. Elemente introductive în managementul proiectelor
2. Caracteristici, condiții și etape ale unui proiect. Avantaje și dezavantaje ale managementului de proiect, cauze ale eșecului proiectului
3. Tipologia proiectelor în educație
4. Elemente definitorii proiectului instituțional
5. Proiecte educaționale europene
6. Managerul de proiect, echipa de proiect și alte categorii de persoane antrenate în proiecte
7. Managementul riscurilor. Managementul timpului în proiecte. Marketing de proiect.

1. Cauze ale conflictelor; factori; tipuri de conflicte/ 14
2. Prevenirea, rezolvarea, soluționarea conflictelor; tehnici de rezolvare și factori sociali care le influențează/ 21
3. Rezolvarea conflictelor.
4. Strategii de soluționare a conflictelor, tactici, stiluri de negociere

Delimitări conceptuale
Schimbarea în educație
Depășirea rezistenței la schimbare. Modele de management al schimbării
Inspectia școlară
Managementul calității.
Standarde manageriale și de formare managerială
Managementul inspecției școlare - Dicționar de termeni